

Innehåll

1. <i>Inledning</i>	• 15
2. <i>Liten ordförklaring</i>	• 19
3. <i>Redan de gamla grekerna ...</i>	• 21
DEN ÖKÄNDA HÄSTEN	• 22
DET URSPÅRADE KORSTÅGET	• 24
BASUNERNA I JERIKO	• 24
DESINFORMATION OCH RYKTEN	• 26
UTREDNINGAR OCH TANKAR	• 27
SYBARITERNAS KAVALLERI	• 29
BALLONGER, RÄVAR, DRAKAR, FLOTTAR OCH FLYG	• 30
GULA PRESSEN SLÅR TILL	• 32
NEDERLAG I BLINDO	• 33
4. <i>Flygblad som dödar själen</i>	• 37
»HUNNERNA«	• 38
LÖJTNANT HIDDENSEN BOMBAR PARIS	• 40
SLUTET PÅ DE RÖDA BYXORNA	• 41
FÖRBJUDET ATT FÄLLA FLYGBLAD	• 42
MUSIK OCH AFFISCHER	• 46
SAGAN OM TVÅLFABRIKERNÄ	• 47
USA GÅR MED	• 48
GENTLEMÄN LÄSER INTE VARANDRAS BREV	• 50
MEINERTZHAGENS VÄSKA	• 52

5. *Ett separat och effektivt vapen* • 55

PROPAGANDA ÖVERALLT • 57

LAPPKAST • 60

FLYGSPANINGEN UTVECKLAS • 63

BLETCHLEY PARK • 65

OFFRADES COVENTRY? • 67

SPRÅKKUNNIGA KYPARE EFTERLYSES • 69

HITLER DANSAR LAMBETH WALK • 70

6. *Delmers svarta radio* • 73

»AFTON, DELMER« • 74

SVART OCH VIT RADIO • 76

KONTAKTER MED UNDERRÄTTELSETJÄNSTEN • 78

EGEN HUSORKESTER • 79

FLOTTAN BYTER SIDA • 80

TAKTISK RADIO • 81

SVARTA BUMERANGEN • 83

7. *Doktor Wohltats mottagning* • 87

LÅT LÄKAREN UPPTÄCKA SJÄLV • 88

RÅD TILL DESERTÖRER • 90

DEN INBILLADE MOTSTÅNDRÖRELSEN • 91

FALSKA SEDLAR • 93

HIMMLER PÅ FRIMÄRKE • 96

PÅ RYKTETS VINGAR • 100

TIDNING MED LUFTPOST • 101

SÄLJA MED SEX • 104

8. *Dasspapper till hela kontinenten* • 107

CHAMBERLAIN MISSADE • 108

95 PROCENT FÄLLDES MED FLYG • 110

MONROE-BOMBEN • 113

ARTILLERI OCH RAKETER • 115

NUMRERADE FLYGBLAD • 116
OFFICIELLA PASSERSEDLAR • 119
FÅNGARNAS KÖR • 121
KOSTNADSEFFEKTIVT UTFALL • 123

9. Från köttfärs till själsstyrka • 127

DUBBELSPELET • 128
FÄRGSTARKA AGENTER • 129
KAMOUFFLAGE • 131
JÄRNVÄG FÖR DVÄRGAR • 132
DET BRINNANDE HAVET • 135
SJÄLSSTYRKA • 137

10. Hello Tommy, du fryser säkert • 141

RETRÄTT, LANDSÄTTNING, RETRÄTT • 142
PSYKOLOGISK KRIGFÖRING BYGGS UPP • 143
SAKNAR DU DIN FRU? • 144
ETT FLYGBLAD TILL VARJE MÄNNISKA • 145
PASSERSEDLAR • 148
FALSKA SEDLAR • 151
OPERATION STÅLAR • 152
AVHOPPAREN SOM INGET VISSTE • 153
HJÄRNTVÄTTEN • 154

11. Bluff Road, Kuala Lumpur • 157

KÖP ETT SLUT FÖR PENGAR • 158
VÄLJ LIVETS VÄG! • 160
HÅLLA HEMLIGT ELLER INTE • 161
ÖVERTALNING PÅ 28 SEKUNDER • 163
SVÅRT ATT NÅ INFÖDINGARNA • 165
MAU-MAU OCH SUEZ • 167
FÖRSTÅ FIENDENS MENTALITET • 168

12. *De osaliga andarnas krig* • 173

JUSPAO • 174

DEN VANDRANDE SJÄLEN • 175

ÄKTA TIGERVERÅL • 177

CHIEU HOI • 178

SPINNERS OCH FLOATERS • 179

PAPPA KOM HEM! • 180

RUSSEL OCH SARTRE • 182

HANNAH OCH HENNES SYSTRAR • 183

DET FALSKA HELIGA SVÄRDET • 184

13. *Ballonger och maskirovka* • 187

300 MILJONER FLYGBLAD • 188

RADION SOM PROPAGANDAMEDIUM • 191

DESINFORMATION • 192

BILDMANIPULERING SOM VAPEN • 194

BILDBEVIS OCH HONUNGSFÄLLOR • 196

MASKIROVKA • 197

POTEMKINKULISSER • 198

DET »ONDA IMPERIETS« FALL • 199

14. *På USA:s bakgård* • 201

SÄKERHETZONENS RÖST • 202

BRÅDSKANDE VREDE • 204

PRATA INTE MED JOURNALISTER • 205

BLÅA SKEDEN BLEV RÄTTVIS SAK • 208

RÄTTA ACCENTEN ÄR VIKTIG • 209

MEDIER I REALTID • 211

ROCKMUSIK FÖR NORIEGA • 212

15. *Militären och massmedierna* • 215

- PROPAGANDA OCH LIKRIKTNING • 216
- JOURNALISTER I UNIFORM • 218
- BILDÖVERFÖRINGSHASTIGHET: 20 KNOP • 220
- PLATS I POOLEN • 222
- CNN-EFFEKTEN • 224
- KOSOVOKRIGET MOT KATASTROF • 225
- NÄR JOURNALISTERNA BÄDDADES IN • 227
- OLIKA YRKESROLLER • 229

16. *Det första informationskriget* • 231

- ÖVERMÄTTNAD AV INFORMATION • 232
- 29 TON PAPPER • 233
- PENGAR FRÅN HIMLEN • 235
- BART SIMPSON SLÅR TILL • 237
- VERKSAM HÖGTALARPROPAGANDA • 240
- MYTEN OM KUVÖSERNA • 241
- MEST FRAMGÅNGSRIKA KRIGET • 243

17. *Staterna som misslyckats* • 247

- FATALA FELSTAVNINGAR • 248
- PART I KRIGET • 251
- HOT, HAT, FIENTLIGHET OCH FRUKTAN • 252
- FREDENS HÄROLD • 253
- MUN-MOT-MUN METODEN • 255
- OJÄMFÖRLIG KAMPANJ • 256
- DISKUTERA INTE VOODOO! • 258
- SNABBA INSATSER • 258
- MOROT OCH PISKA • 260

18. *De psykologiska bombkrigen* • 263

- ÖKENRÄVENS LIST • 264
TALA MILT OCH BÄR EN STOR PÅK • 266
HELIKOPTRAR KOM ALDRIG TILL SKOTT • 267
ENHETLIG STRATEGI SAKNADES • 269
FOLKRÄTTSLIG GRÅZON • 270
FIASKO FÖR PSYKOLOGISKA OPERATIONER • 271
ORGANISERADE »SKÖLDAR« • 273
RYSSARNA AVGJORDE • 273

19. *Radio från himlen* • 277

- RADIO MED VEV • 279
MATPAKET SKAPADE INTRESSE • 280
84 MILJONER FLYGBLAD • 281
KÖTTFRI MIDDAG • 282
DEMONISERADE TALIBANER • 284
DUVA ELLER KYCKLING? • 286
TIDNINGAR OCH PEKBÖCKER • 288
PAMFLETTER MOT UTLÄNNINGARNA • 291

20. *Rövarena som blev en kortlek* • 295

- TIO GÅNGER MER TELETRAFIK • 296
STÖRSTA INSATSEN NÅGONSIN • 297
FYRA GÅNGER MER FLYGBLAD • 300
VILKET ÖDE VÄLJER NI? • 301
PANSAR I FYRKANT • 303
ELITENS LYXLIV • 305
RETSAMMA HÖGTALARUTROP • 307
KORT SMEKMÅNAD • 308
ETT KORT I LEKEN • 309
KÖPTA POSITIVA NYHETER • 311

21. *PSYOP på villovägar* • 313

VAR HÅLLER TOMMY HUS? • 314

FÜHRERN HÅLLER FAST • 318

BOMBA MED PORR • 320

DEN SVETTIGA RÖSTEN • 322

FULLSTÄNDIGA MISSAR • 324

FARLIGA PRESENTER • 326

LEVANDE DJUR • 327

DET LUKTAR ILLA • 328

22. *Nu och i framtiden* • 331

ETISKT ÖNSKVÄRD? • 332

ATT LÄRA AV MISSTAGEN • 333

ÖVERTRAMP OCH TROVÄRDIGHET • 337

NEDRUSTAD INFORMATIONSTJÄNST • 337

DEN KÖPTA REKLAMEN • 339

KRIGET I LIBANON • 340

GLÖM INTE KULTURSKILLNADERNA • 342

POSITIV HANDLINGSVÄG BEHÖVS • 344

Källor och kommentarer • 347

Personregister • 363

Sakregister • 367

Summary in English • 373

Inledning

KRIG ÄR FARLIGT, SMUTSIGT OCH DYRT. Enligt en vanlig – om dock orättvis – jämförelse kostade det 300 000–400 000 dollar att döda en gerillasoldat i Vietnamkriget, mot 150 dollar för att få honom att ge upp. Alla sätt att nå framgång i konflikter, som innebär att man slipper bomba, spränga och skjuta borde därför vara välkomna. Ibland är man helt enkelt tvungen att ta till andra metoder. Särskilt gäller det om motståndaren är starkare på något område.

Ett allt nödvändigare komplement till krigets våld är det som numera kallas informationsoperationer. Där ingår alla metoder att med ljud, skrift eller bild framhäva sin egen sak och övertala motståndaren att ge upp: psykologiska operationer eller PSYOP som är den vanliga militära förkortningen (britterna föredrar PSYOPS). Eftersom förkortningen PSYOP fungerar också på svenska så används den genomgående i boken. En annan ingrediens i informationsoperationerna är vilseföring – krigslistor för att hindra motståndaren från att få en riktig bild av vad som händer. Till området räknas numera också datakrigföring – *cyberkrig* med en science-fiction-inspirerad term – telestörningar och insatser för att slå ut fiendens ledning.

Tidigare försökte man att hålla isär psykologiska operationer och vilseföring, vilket kunde leda till knepiga gränsdragningsproblem. Det var förstas olika personer som sysslade med dessa aktiviteter, oftast utan att veta vad de andra höll på med. Men det är också en fråga om sant eller falskt.

Den mest hållbara effekten i psykologiska operationer uppnås genom att tala sanning, säga precis hur det är, visa att man är trovärdig. Det hindrar inte krigförande från att sprida osanningar – »svart« propaganda eller falska rykten. Enligt en berömd cynism av Winston Churchill är sanningen i krig

så ömtålig att den måste omges med en livvakt av lögnar. Även en demokratisk regim kan behöva ta till överdrifter och satir för att få uppmärksamhet hos en hårdhudad fiende.

Å andra sidan bygger vilseföring inte bara på osanning. Det är bäst om fienden lurar sig själv. I början av fälttåget i Nordafrika under andra världskriget sade den brittiske Mellanöstern-befälhavaren Archibald Wavell i en PM till sina stabschefer:

I all vilseföring gäller det att rikta motståndarens uppmärksamhet på det som du vill att han ska se och leda bort hans uppmärksamhet från det som du inte vill att han ska se. Det är så den framgångsrike magikern når resultat.

Det gör att det ibland är svårt att skilja mellan psykologiska operationer och vilseföring. Men egentligen är det fel att dra upp skiljelinjer. Dessa aktiviteter kompletterar varandra. Om de samordnas så förstärks effekten. Det var denna samordning som inspirerade de tänkare, som i början av 1990-talet lanserade den vidare definitionen informationsoperationer, som numera införts av USA, NATO och den svenska Försvarsmakten.

Vilseföring har alltid funnits. I naturen finns många former av kamouflage. Vissa insekter ser ut som pinnar eller löv tills bytet kommit inom räckhåll. Djur spelar döda för att undgå uppmärksamhet. Fåglar låtsas vara skadade för att lura bort inkräktare från boet. Jägare och fiskare har lärt sig av naturen att inte skrämman bytet. Naturfolk är mycket skickliga på att uppträda dolt.

När man inte kan gömma sig så gäller det att istället synas desto mer. En ofarlig fjäril har bilden av ett stort, skrämmande öga på vingarna. En skrämmd katt skjuter rygg för att se större ut. Räven kan spela upp hela skalan av vilseföring under sina turer kring höns huset: ibland visar den sig, ibland visar den sig inte. Zebran har av naturen utrustats med ett påfallande mönster, som förvirrar rovdjuren.

Det gällde också i krig. De nyzeeländska maoriernas hotfulla krigsdans med oefterhärmlig mimik och vilda skrik kan sätta skräck i de flesta. Före precisionsvapnens tid försökte arméerna överträffa varandra i granna uniformer, både för att stärka den egna moralen och för att skrämman fienden. Höga hattar och björnskinnsmössor gjorde soldaterna längre, starka färger gjorde att de syntes bättre. Kavalleristernas snörmakerier liknade revbenen på ett skelett. De praktfulla japanska rustningarna med sina fantastiska hjälmar användes ända tills landet öppnades för omvärlden på 1800-talet och eldvapnen infördes. Militärmusiken med sina medryckande tongångar är ett annat arv från denna tid.

I krigshistorien finns många exempel på informationsoperationer. Flera av de tänkare, som genom tiderna försökt definiera kriget och vägarna till seger, nämner informationsoperationer som en viktig ingrediens. Tyngdpunkten i boken ligger dock på de senaste 100 åren. Det var då det moderna samhället tog form och de masskommunikationsmedel infördes, som är en förutsättning för snabb distribution av information. Samtidigt utvecklades de psykologiska operationerna från enstaka entusiasters snilleblixar till en fast organiserad verksamhet.

Psykologiska operationer och vilseföring görs också i fred: i diplomatin, politiken och näringslivet. Alla har hört talas om ryktsespridning, förtal, industrispionage, avlyssning och avsiktliga läckor. Har någon stor internationell vapenaffär från början till slut varit helt fri från misstankar? Att fuska är dock ett tveeggat vapen. Om lagens kvarnar mal alltför långsamt för att avskräcka från snabba klipp, så är massmedierna genast på hugget för överträdelse mot de etiska regler som finns. Bloggare sprider varje misstanke med ljusets hastighet över Internet. Den som avslöjas med fiffel riskerar i slutändan att förlora mest.

Även terrorism – mord, massakrer, kapningar, bombdåd, kidnappningar – är en form av psykologisk krigföring. Syftet är ju att skrämma motståndaren till eftergifter. Poängen är att vem som helst kan bli offer. Utdragna grymheter mot oskyldiga ger mer publicitet för terroristen. Snart nog får han ett slags hjältestatus – när gisslan mördas kallas det i medierna för »avrättning« som om terroristen hade någon rätt på sin sida. Sådan kriminell verksamhet faller dock utanför ramen för denna bok.

Vårt ämne är informationsoperationer *i krig*. Det är bäst att säga från början att boken inte lägger några moraliska aspekter varken på de konflikter eller metoder som berörs. Det är ett område utan folkrättsliga regler. Men att ljuga eller luras måste ur alla synpunkter vara bättre än att kasta bomber och granater. Även här finns det dock begränsningar. Demokratiskt valda regeringar kan ställas till ansvar för tjuvknep när kriget är över. Psykologiska operationer utan trovärdighet är bortkastade och brukar få rakt motsatt effekt. »Svarta« operationer som avslöjas får all information att te sig suspekt.

Det finns inga hemligheter i boken. Alla fall som diskuteras har behandlats i litteraturen, i massmedierna eller på webbsidor. Boken har inga anspråk på fullständighet; det skulle kräva en bred insats av historiker. Veterligen har ingen hittills försökt att samla exempel på informationsoperationer från olika krig till en populärt inriktad historik. Ingen har heller försökt att på en gång behandla både psykologiska operationer och vilseföring i bokform. Jag har medvetet avstått från psykologiserande, teorier och doktriner. Istället har jag försökt beskriva hur det gick till praktiskt och vilka verktyg (tryck-

pressar, granater, flygplan osv.) som psykkrigarna använde sig av.

Att materialet har stark slagsida åt anglo-amerikanska exempel beror det på att det är de, som behandlats mest utförligt i litteraturen och på de webbsidor som ägnas åt »psywar«. Det är också briter och amerikaner som varit mest uppfinningsrika på området. Britterna har en särskild fallenhet åt den absurda humor, som skymtar fram i många informationsoperationer, medan amerikanerna är oöverträffade när det gäller att organisera denna verksamhet i stor skala. De väl organiserade och utbildade amerikanska PSYOP-förbanden är bland de första som sätts in vid en krishärd var som helst i världen.

Även svenska soldater kan utsättas för informationskrigföring. De kommer att se mer av den varan på kommande utlandsuppdrag, antingen det gäller att tvinga fram fred eller skapa säkerhet i samhällen som slitits sönder av konflikter. Det känns förtroendeingivande att den svenska Försvarsmakten samlar kompetens på området – genom Centrum för informationsoperativa studier på Försvarshögskolan och en arbetsgrupp på Högkvarteret – och som trots alla nedskärningar har börjat utbilda särskilda svenska enheter för informationsoperationer. År 2011 skulle ett svenskt PSYOP-förband på 40–50 man vara operativt och färdigt för internationella insatser.

Under mitt arbete på Styrelsen för psykologiskt försvar kom jag ofta i kontakt med ämnet psykologisk krigföring. På den tiden var vi en beredskaps- och forskningsmyndighet. Vi övade försvar mot det under våra krigsspel och övningar och funderade ibland över om vi skulle kunna ta initiativet själva och hur det i så fall skulle gå till. Och jag undrade alltid: varför är det så lite känt? Varför skriver ingen om det?

Jag hoppas den här exempelsamlingen kan väcka intresset hos fler.

Bluff Road, Kuala Lumpur

NÄR DENNA BOKS FÖRFATTARE hade nöjet att gå en kurs i psykologisk krigsföring i England 1988 sades det genast att höjdpunkten var Archie Derry. När han kom såg han precis ut som urtypen för en pensionerad brittisk officer – rak i ryggen, vita mustascher, underfundig humor – och talade i typiska engelska understatements. Wing commander Archibald F. Derry, MBE, hade varit *Operations Officer* på *Psychological Warfare Section, Government of Malaya Information Services*. Kriget han berättade om var »The Emergency« i Malaya, det så kallade nödläget som varade från 1948 till 1960. Utan de psykologiska operationerna hade det blivit både längre och blodigare och hade kunnat förgifta självständigheten för den stat som senare bildade den ekonomiskt viktigaste delen av federationen Malaysia. Det var en färgstark berättelse.

Under andra världskriget ockuperades Malaya av japanerna. Det snabba nederlaget mot en numerärt underlägsen motståndare var ett av krigets bittraste bakslag för britterna. Japanerna behandlade malajer och tamiler väl, men förtryckte den kinesiska befolkningen. Med hjälp av det kinesiskdominerade kommunistpartiet bildades en motståndsrörelse. Britterna stödde motståndsrörelsen med vapen, som dock ofta gömdes undan för den kommande striden mot »imperialisterna«. Ledaren Chin Peng deltog till och med i segerparaden i London efter kriget och lovades en brittisk orden. När britterna efter kriget meddelade att Malaya skulle bli självständigt letade kommunisterna fram vapnen för att förvandla landet till en »folkdemokrati«. Gerillan gömde sig i djungeln och gjorde räder in i städerna. Genom terror stoppade den arbetet på gummiplantagerna och i tenngruvorna. Gerillans mest spektakulära framgång var mordet på den brittiske guvernören Sir Henry Gurney 1951.



Fällning av flygblad skedde manuellt från RAF:s transportplan av typen DC-3 och Vickers Valletta över djungeln i Malaya under »The Emergency«. Här är golvet fullt med packar av flygblad, som skyfflas ut av en besättningsman vid den öppna lastdörren.

Foto från Lee Richards samling.

Trots att rörelsen kallade sig De Malajiska Rasernas Befrielse rörelse var 85 procent av upprorsmännen kineser; endast 15 procent var malajer eller tamiler. Gerillan hade ungefär 12 000 man, medan britterna började kampen med 5 000 soldater och 10 000 poliser. Två brigader skickades snart som förstärkning. Polisförbanden ökades så småningom till 75 000 man, medan 200 000 civila rekryterades till ett hemvärn med hagelbössor.

I början behandlades upproret som en ren polissak. Inflytelserika grupper inom polisen och bland plantageägarna, som hade upplevt att vänner och kolleger torterats och mördats av terroristerna, krävde hämnd. Polisförband skulle med stöd av brittiska trupper fånga in upprorsmännen och ställa dem inför rätta. Propagandan inriktades på att distribuera listor och makabra bilder på skjutna och avrättade terrorister. Kommunisterna utnämnde dem genast till revolutionens hjältar.

KÖP ETT SLUT FÖR PENGAR

Det tog några år innan administrationen förstod att en sådan politik var kontraproduktiv. Ingen upprorsman skulle ge sig om han skulle skickas till galgen. Vändpunkten kom när Hugh Carleton Green – senare BBC-chef – blev direktör för *Emergency Information Services* i Malaya i september 1950. Han menade att den psykologiska krigföringen måste inriktas på amnestier och belöningar, oavsett vad gerillakrigarna gjort för brott tidigare.

När Malayas förste statsminister, Tunku Abdul Rahman, kritiserades för att brottslingar fick betalt för att ge sig sade han: »Vi måste ha resultat: vi kan inte hålla alltför hårt på principer. Om pengar kan köpa oss ett slut

på detta, så låt oss använda dem.« Pengar kostade upproret i alla fall, den malajiska staten förlorade 350 000 Straits dollar per dag och de brittiska skattebetalarna fick lägga till lika mycket.

Administrationens mål blev nu att föra kriget till ett framgångsrikt slut, så att fria val skulle kunna äga rum och Malaya få full självständighet. Men säkerhetsstyrkorna, särskilt den militärt organiserade polisen, behövde hela tiden övertygas om att det var bättre att försöka få den kommunistiska gerillan att lägga ner vapnen än att döda eller fängsla medlemmarna. Den militära kampanjen gick ut på att sätta upp säkra byar, isolera gerillan från befolkningen och försöka svälta ut den. Kollektiva straff tillämpades selektivt för att bryta tystnaden och få bybor att skvallra på gerillan.

En liten sektion för psykologisk krigföring sattes upp. Den hade aldrig mer än 30 anställda. 80 procent var kineser, varav alla utom två var tidigare gerillamedlemmar. Sektionen leddes av en brittisk major. En tidigare brittisk underrättelseofficer fungerade som redaktionschef och en flygvapenofficer – det var tydligen Derrys jobb – svarade för samordningen med flygvapnet.

Bara några få av dem, som sysslade med psykologisk krigföring i Malaya, hade tidigare erfarenhet på området. De flesta fick lära sig jobbet på plats. Miljön som de arbetade i var mycket olik den europeiska, där fienderna i det andra världskriget hade haft liknande referenser och kulturell bakgrund. Den lokala sakkunskapen var därför en oskattbar tillgång.

En av nyckelpersonerna var Too Chee Chew eller C. C. Too, en miljonärsson och antikommunist, som gillade snabba bilar och hade encyklopediskt minne. Han hade läst i Singapore och kände personligen flera av upprorsledarna från studenttiden. Too underströk alltid vikten av att utforma propagandan så att den engagerade motparten i positiva termer: »du är en människa och vi kan alla göra misstag«. Man fick aldrig säga: »vad var det jag sa«. En annan nyckelperson var fackföreningsledaren Lam



Flygblad från Malaya 1954 med titeln »intervju med Yean an Ying«. Bilden visar vilken god omvårdnad hon får på sjukhuset. Texten frågar: »behöver du en doktor?«.

Foto från Lee Richards samling.



Ett flygblad från 1957 på samma tema som den förra bilden: om man lämnar djungeln så får man god vård på väl utrustade sjukhus. Ya Xing vårdades tills hon blev helt frisk, säger texten. En motsvarande kampanj som riktade sig till gerillaledarnas gravida flickvänner gav ingen respons. De infödda rådgivarna var alltför finkänsliga för att berätta för britterna hur sådana problem klarades av i djungeln.

Från Baz Fords samling.

Swee. Han hade övertalats att gå med i upproret men hoppade av när han inte ansågs renlärig nog och hotades till livet.

Snart bröts sektionen för psykologisk krigföring ut från den officiella informationstjänsten och fick ett eget nybyggt hus på – som det slumpade sig – Bluff Road i Kuala Lumpur, vägg i vägg med polisens och militärens underrättelsetjänst.

VÄLJ LIVETS VÄG!

Budskapen gjordes enkla och lättbegripliga. Radion och den psykologiska krigföringens tidskrift *Lin Su Pao* eller *New Path News*, den nya vägens nyheter, fortsatte att föreläsa om kommunismens avigsidor. Men det stod klart att sådana budskap inte skulle gå hem i djungeln – där får övrigt få hade tillgång till batteriradio och många inte kunde läsa. Då var det bättre att skjuta in sig på kommunismens inneboende motsättning: trots att alla är jämlika så är somliga alltid mer jämlika än andra. Chefernas förmåner – bättre mat, personlig beväpning, personliga livvakter, tillgång till sex – blev ett tacksamt mål i propagandan.

Den mest kontroversiella policyn var belöningsystemet. En »prislista« sattes upp med belöningar till medlemmar i gerillan, som hjälpte myndigheterna att ta fast eller döda olika ledare. En ledare ovanför distriktkommitténs nivå var värd 10 000 dollar levande och 8 000 dollar död. Sedan sjönk priset ner till 1 000 dollar levande och 750 dollar död för personer under avdelningskommitténs nivå. Ett *Bren* kulsprutegevär gav 1 000 dollar.

Även om belöningen var högre för levande ledare, så kunde erbjudandet

tolkas som en uppmaning att döda folk för pengar, vilket var emot malajisk lag. Särskilt riktade den psykologiska krigföringen sig till ledarnas livvakter, som uppmanades att »övertala« sin chef att ge sig. För att inte stöta sig med lagen, användes vackra omskrivningar som att »be ledaren välja livets väg« eller »förnya sig« osv. Alla förstod ändå vad som menades, och snart nog dök livvakterna upp med chefens huvud i en säck.

Gerillans chefer bar pistol för att lätt kunna kännas igen bland sitt folk. Pistolen gav status och en viss trygghet när det var pris på ens huvud. Den psykologiska krigföringen meddelade nu att säkerhetsstyrkorna fått order att skjuta först på de gerillamedlemmar som hade pistol. När cheferna inte vågade bära pistol längre kom nästa budskap – nu hade de tappat ansiktet! Antingen hade de degraderats eller också var de feqa.

Med enkla, drastiska teckningar och formuleringar hånades att cheferna levde bättre än de vanliga gerillasoldaterna. Ledarna hade stora magar för all välsmakande mat, medan den idealiske soldaten hade liten mage för den magra risdieten. Ledarna hade stor bak så att de kunde sitta hela dagen, medan soldaterna hade stora fötter för att marschera hela dagen i djungel och träsk. Ledarna hade stor mun för att prata om frihet och jämlikhet och äta upp den bästa maten, medan soldaterna varken behövde äta eller prata.

C. C. Too såg till att flygbladen trycktes i dämpade färger som smälte in i djungeln. Om de var alltför påfallande så skulle gerillasoldaterna inte våga ta upp dem, eftersom de kunde bli straffade av sina chefer. En stor del av bladen var passersedlar, som talade om hur gerillasoldaterna skulle smita från sina förband och som lovade god behandling.

Det var känt att cheferna skaffade sig flickor. Somliga kineser föreställer sig att det är skadligt att vara utan sex. Den enda helt misslyckade kampanj, som den psykologiska krigföringen lanserade, gick ut på att lova god sjukhusvård åt de gravida älskarinnor, som lämnade djungeln för att föda. Inte en enda kom. De tidigare gerillamedlemmar, som arbetade som rådgivare åt den psykologiska krigföringen, var emot kampanjen. Men de var samtidigt finkänsliga nog att inte protestera alltför högljutt. Det ingick inte i briterernas föreställningsvärld att sådana saker klarades av enkelt och brutalt i djungeln – babyn fick en smäll i huvudet och flickan uppmanades att glömma och gå vidare!

HÅLLA HEMLIGT ELLER INTE

Tack vare personkännedom och underrättelserapporter från säkerhetsstyrkorna kunde sektionen för psykologisk krigföring intensifiera kampanjen till de chefer som var mogna att ge upp. Men här hade polis och psykologisk krigföring ibland helt olika intressen.

Ett typiskt exempel var Osman Chinas kapitulation. Han var medlem av centralkommittén och Politbyråns propagandachef. Han var bland annat ansvarig för flera skickligt redigerade kommunistiska tidningar, som på ett folkligt språk beskyllde britterna för våldtäkter och andra ogärningar. Under lång tid hade myndigheterna misstänkt att han var trött på kriget. Det sista året hade hans förband isolerats och tvingats att försörja sig på vad det kunde hitta i djungeln. När han efter övertalning gav upp, ville polisens *Special Branch* hålla det hemligt, så att fler av hans kamrater och underlydande skulle kunna följa efter innan kommunisterna hann vidta motåtgärder. Den psykologiska krigföringen ville däremot ge avhoppet så mycket publicitet som möjligt och göra mesta möjliga av propagandaeffekten.

Så småningom kapitulerade ett helt »militärdistrikt«. Frågan om vem som hade rätt fick aldrig sin lösning. I varje fall medgav Osman China att han lyssnat på högtalarpropagandan och läst flygbladen och att de påverkat hans beslut att inställa kampen. Han arbetade senare inom den psykologiska krigföringen och hjälpte till att övertala gerillasoldater att ge sig. Han fick 80 000 dollar i belöning.

Gerillasoldater som bytt sida fick prata i radio, spela in band för högtalarsändningar till sina gamla kamrater och uppträda i skådespel. Sketcherna visade hur kommunisterna med hot och våld rekryterade soldater och hur deras familjer tvingades att stödja dem med mat och medicin. Sedan greps de av polisen, behandlades med sympati och fick belöningar. Historierna fick sagolika slut, som alltid gick hem hos publiken i byarna.

Utvalda gerillasoldater som bytt sida kunde engageras i SOVF, *Special Operation Volunteer Force*. Denna kontragerilla bestod av små grupper, som opererade på egen hand i djungeln. Efter tjänstgöringen fick de belöningar och slussades ut i samhället.

Radions viktigaste roll var som ett propagandamedium för befolkningen i stort. En samhällskanal inrättades med huvuduppgift att se till att »nöd-läget« kom till ett snabbt slut. Lyssnarna skulle inspireras till att sluta stödja gerillan och börja hjälpa regeringen. Ett stort antal kollektiva radiomottagare placerades ut i byarna. Radion sände på malajiska, tamil och fyra kinesiska dialekter. Bland de mest populära inslagen var en kinesisk sagoberättare som stoppade in antikommunistiska gliringar och skämt i historierna och en tamilska kommentator som kallade sig »sanningssägaren« och riktade sig direkt till vanliga plantagearbetare. Ett stående inslag i dessa radiosändningar var tidigare gerillasoldater som vittnade om varför de givit upp.

Flygblad kunde nå gerillan, men hade nackdelar. Det tog 2–3 dagar att producera nya flygblad. Det minskade nyhetsvärdet, t.ex. när det gällde att tala om vilka ledare eller gerillasoldater som hade accepterat amnestin

och givit upp. Det var förstås förbjudet för gerillasoldater såväl att lyssna på radio som att plocka upp flygblad. Men ljud från högtalare kunde inte förbjudas eller avskärmas. I början av kriget försökte britterna göra högtalarsändningar från pansrade fordon, men ljudet nådde knappt en kilometer och fordonen var bundna till de fåtaliga vägarna. Det viktigaste mediet för att kommunicera med gerillan blev därför flygburna högtalare.

ÖVERTALNING PÅ 28 SEKUNDER

Guvernören Sir Gerald Templar lyckades låna en DC-3:a av Mark Clark i Korea. Amerikanerna brukade ha högtalarna i dörren, men britterna valde att montera dem under flygkroppen, där man i ett nödläge kunde dumpa dem. Enligt britternas bedömning var DC-3:an inte särskilt framgångsrik i Korea, där den tvingades flyga alltför högt på grund av kommunisternas kulsprutor och luftvärn. Men i Malaya var den idealisk. Gerillan hade inga tunga vapen och kunde ofta inte ens se planet genom lövverket i djungeln. Försöken utföll också väl.

Men RAF hade just bestämt att DC-3:an var omodern och höll på att byta ut den mot snabbare Vickers *Valletta*-plan. Vallettan, som gick under öknamnet »Grisen«, visade sig helt olämplig för uppgiften. Motorernas korta avgasrör gjorde att motorbullret var mycket högre och dränkte högtalarljudet. Planet var ostadigt i den rekommenderade hastigheten 75 knop. Ett plan förlorades i en krasch i dåligt väder och det andra fick underhållsproblem. Till sist tvingades man att köpa tillbaka två DC-3:or som RAF just hade sålt till Malayan Airways. De tre DC-3:or som användes för högtalarpropagandan döptes till Tro, Hopp och Kärlek – efter de tre legendariska *Gladiator*-plan som tog upp striden mot italienarna på Malta under andra världskriget. Dessutom förfogade enheten för psykologisk krigföring över två små enmotoriga Mk 4 *Auster*-plan. För precisionsfällning av flygblad användes också AT-6 *Harvard* från Malayas flygvapen.

Auster-piloterna hade det inte lätt. Eftersom ljudutrustningen vägde så mycket att planet inte kunde bära någon ljudtekniker fick piloten själv manövrera bandspelaren, samtidigt som han flög planet så nära stallfart som han vågade. När han bytte band fick han hålla spaken mellan knäna. När bandet gick av så trasslade allt in sig i kabinen.

DC-3:orna flög normalt på 700–900 meters höjd i 75 knop, vilket gjorde att högtalarrösten kunde höras i 28 sekunder i 2,3 km långt område under och till vänster om planet (högtalarna var vinklade till vänster). Sedan upprepades meddelandet när planet flög på parallellkurs. Austern flög på 300–500 meters höjd i 40–45 knop. Ett typiskt meddelande var:

Hallå Yap Ching, Loh Cheh, Hong, Yee
Ni vet att Lee Sam är död
Man kan inte leva lyckligt och civiliserat i djungeln
Ni ska inte offra er. Kom ut och börja ett nytt liv.
Kom ut en och en eller tillsammans.
Tvinga er till ett liv i frihet om det behövs.
Tveka inte.

Meddelandet tog ungefär 25 sekunder att läsa upp på engelska, 28 sekunder på mandarin eller kantonesiska, lite mindre på malajiska och ungefär lika mycket på tamil. Många av de gerillasoldater som gav upp menade att det som gjorde mest intryck på dem var att bli tilltalade med sina egna namn från luften.

Budskapet beställdes av den lokala polisen eller en arméenhet på ett standardiserat formulär som sändes över till *Voice Aircraft Committee*. Den bestod av företrädare för den psykologiska krigföringen, flygvapnet och polisen. Kommittén träffades varje morgon klockan 10 för att prioritera meddelandena och samordna dem med flygbladsfällning och andra aktiviteter. Budskapet översattes, anpassades till formatet 28 sekunder och delgavs alla intressenter. Sedan skickades det till Radio Malaya för inspelning. Inom 24 timmar kunde det spelas upp ovanför önskat ställe på kartan.

Ibland skulle meddelandet översättas till någon lokal dialekt, vilket fördröjde handläggningen. Men man hittade en begåvad hallådam på Radio Malaya, som kunde översätta direkt från engelska till mandarin, kantonesiska, hakka och hokien samt i nödfall också till malajiska. Mrs. Tan kunde själv starta inspelningen utan ljudtekniker och ställde gärna upp när som helst på dygnet för att få bonus. Hon blev en nyckelperson för hela kampanjen. Efter hand gick man helt över till mandarin, som nästan alla kineser i djungeln begrep.

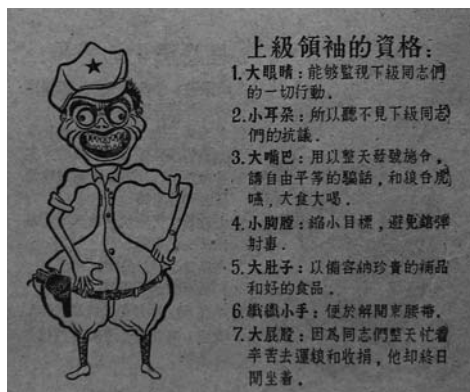
En annan variant var följande meddelande, som talades in av guvernören själv:

Det är general Templar som talar.
Till alla väpnade medlemmar av Malajiska Kommunistpartiet
Ni ska inte vara rädda att ge upp.
Det är mitt personliga löfte till er.
Ni ska inte bli dåligt behandlade.

Templar var en tuff ledare, som älskade att själv åka ut i bushen och skälla ut fientliga eller oengagerade bybor. En brittisk officer som förstod kinesiska

Kampanjerna i Malaya utformades av avhoppade gerillasoldater, som visste vad som skulle gå hem hos deras tidigare kamrater. Ett flygblad från 1954 försöker driva en kil mellan gerillans befäl och manskap med drastisk byhumor. En bra ledare bör ha stora ögon för att se vad de underlydande gör, små öron för att slippa lyssna på klagomål, litet bröst för att visa upp ett mindre mål, små händer för att lossa på livremmen och stor bak för att sitta hela dagen och göra ingenting. Den gode soldaten ska ha blinda ögon för att inte se ledarnas fel, stora öron för att lyssna på propaganda och lögn, stort bröst för att skydda sina ledare från kulor, grova händer för grovt arbete och stora fötter för att marschera i djungeln och längs floder.

Från Bill Ashbys samling.



var med när han besökte en by där gerillan nyligen hade ordnat ett bakhåll. Den lokala tolken var inte riktigt på samma våglängd. Templar: »Ni är en samling bastarder.« Tolken: »Hans Excellens önskar informera er om att han vet att era fäder och mödrar inte var gifta när ni föddes.« Templar: »Ni kan vara bastarder, men ni ska snart se att jag är ännu värre.« Tolken: »Hans Excellens medger emellertid att hans far inte heller var gift med hans mor ... »

SVÅRT ATT NÅ INFÖDINGARNA

Man försökte också nå ursprungsbefolkningen med meddelanden från luften, men utan större framgång. Djungelspråken saknade skrift och det krävdes timmar av repetition innan någon byäldste kunde förmås att tala in ett någotsånär begripligt meddelande, särskilt om det skulle ske i en främmande, luftkonditionerad studio med en massa obegripliga knappar och prylar.

Effekten kunde bli fasaväckande. En gammal man från skogen, som visades runt på en »civilisationstur« togs till ett flygfält och fick se ett högtalarplan. Han föll genast på knä och tackade gudarna. Efteråt berättade han att han en gång hört »rösten från himlen«, men utan att förstå varifrån den kom. Han hade inte vågat tala om det för någon. Byborna skulle ha trott att han var galen – »fått vind i skallen« – och hade jagat upp honom i ett träd. Nu begrep han hur det hängde ihop. Han förklarade att han inte hyste agg mot de vita, men bad dem att inte skrämmas mer.

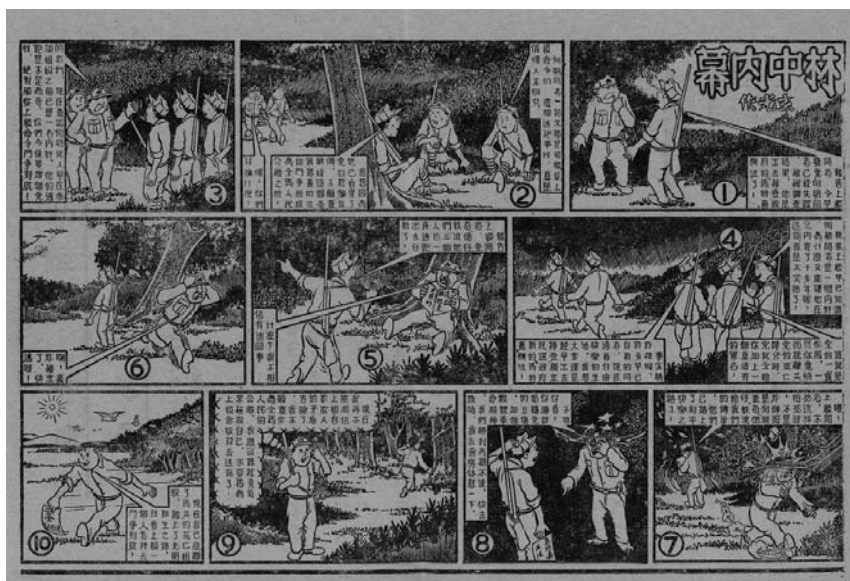
Att komma till tals med ursprungsbefolkningen var ett av de stora problemen under kampanjen. Urinvånarna hade hjälpt den kinesiska gerillan mot japanerna under andra världskriget och stod fortfarande under gerillans inflytande. De var rädda för säkerhetsstyrkorna. Många trodde att världskriget fortfarande pågick och att de skulle massakreras av främlingarna.

Försök gjordes att sätta upp bilder längs stigarna, som visade en handskakning mellan en infödingshand och en vit hand, som representerade myndigheterna. Men handskakning som tecken på vänskap var okänt för ursprungsbefolkningen. Lite mer framgång fick säkerhetsstyrkorna när de lämnade små presenter av tobak i djungeln.

Men de bästa kontakterna kom till av en slump. TV fanns ännu inte, men informationstjänsten hade köpt in ett stort antal filmprojektorer och fördelat dem på byar och polisfort. Man visade journalfilmer, propagandafilmer, lokalt inspelade äventyrsfilmer av insatser mot gerillan och slapstickkomedier. I paketet ingick senare också tecknade filmer med Kalle Anka och Musse Pigg.

Det började med de reguljära filmvisningarna på polisforten. Poliserna observerade att infödingsbarn kröp fram och smygtittade, särskilt när det visades tecknade filmer. Raskt lyftes hela filmutrustningen utomhus – till ett bollplan eller till flygfältet. När poliserna väl börjat prata med infödingarna erbjöds de små belöningar för att hämta de fallskärmar som använts för att släppa ner underhåll till patruller i djungeln. Så småningom fick infödingarna komma till läkare och började enrolleras i olika kurser. Steg för steg frigjordes de från kommunisternas inflytande. Till sist rekryterades de lämpligaste som medhjälpare till säkerhetsstyrkorna. De tränades i att använda vapen och många blev effektiva soldater. Men många föredrog sina blåsrör och giftpilar framför skjutvapnen.

Gerillan var slutligt besegrad och omvänd kring 1960, då »nödläget« officiellt tog slut. Då var Malaya redan en självständig stat. En summering visar att 6 710 gerillamedlemmar dödades, 1 287 togs till fånga och 2 707 gav självmant upp. Några gerillaledare blev efter kriget framgångsrika affärsmän. De hade kasserat in en rejäl belöning när de gav upp. Med den



Malaya blev självständigt 3 augusti 1957 och en tidsbestämd amnesti fram till årsskiftet med parollen »Merdeka« (frihet) utfärdades. Den förlängdes när tiden gått ut. Denna tecknade serie visar hur en gerillasoldat bestämmer sig för att ta emot regeringens erbjudande och lämna djungeln.

Från Lee Richards samling.

som startkapital kunde de börja ett nytt liv under ny identitet.

Totalt fälldes 500 miljoner flygblad under de tolv åren av »nödläge«. Fällningen krävde 2 500 flyguppdrag. Sammanlagt sändes 4 000 timmar flygburen högtalarpropaganda.

MAU-MAU OCH SUEZ

Ungefär samtidigt med »The Emergency« i Malaya pågick det så kallade Mau-Mau-upproret i Kenya. En lobby av kompromisslösa vita hade kolonialmaktens öra. I Kenya fick den psykologiska krigföringen delvis negativ effekt. Den användes huvudsakligen för att demonisera gerillan, en utbrytargrupp som angrep svarta kenyaner som samarbetade med kolonialmakten. Egentligen föll få vita offer för våldet. Propagandan skapade ett monster, bl. a. genom skräckhistorier om den ed som gerillans medlemmar fick svära. Även namnet »mau-mau« var en uppfinning, som inte fanns på kikuyuspråket.

Mycket möda ägnades åt att hitta på former under vilka tidigare gerillamedlemmar kunde frigöra sig från denna mytomspunna ed.

Kolonialmaktens brutala metoder med tortyr och offentliga avrättningar slog tillbaka och väckte kritik i omvärlden. Många av illdåden begicks av de vita farmarnas hemvärn och av svarta kontragerillagång. Istället för att söka samarbete med en moderat självständighetsförespråkare som Jomo Kenyatta, som var emot våldet, förtalade britterna honom och kastade honom i fängelse. Trots att gerillan blev militärt besegrad, fick de till sist ändå släppa Kenya fritt – något som var ofrånkomligt från början. Efter konflikten blev Kenyatta en sammanhållande ledare som framgångsrikt lyckades minska spänningarna mellan olika folkgrupper. De gamla gerillakrigarna fick aldrig några framträdande roller efter självständigheten.

Det verkliga lågvattenmärket när det gäller brittisk psykologisk krigföring är dock Suez-kampanjen 1956, *Operation Musketeer*. Det fanns ingen tid för förberedelser eller research. Med flygblad och radiopropaganda från Cypern försökte britterna underminera stödet för den egyptiske presidenten Nasser. Effekten var den rakt motsatta. Efteråt visade det sig att de arabiska översättare som anlätades var Nassersympatisörer.

Britterna hade under många år sänt till arabvärlden med en radiostation som hette *Sharq al-Adna* (Mellanösterns arabiska rundradio) som hade byggt upp en hygglig trovärdighet. Under andra världskriget sände stationen från Jaffa. När Israel blev fritt flyttade den till Cypern. När Suez-kampanjen började slogs de egyptiska radiosändarna genast ut av det brittisk-franska bombflyget. Britterna hade nu ett utmärkt tillfälle att dominera etern. Men elva år efter andra världskriget hade de ingen idé om hur man skulle använda en svart radiostation. Trots att stationen redan ägdes av den brittiska regeringen så blev den exproprierad och omdöpt till *Voice of Britain*. Hela den arabiska personalen slutade i protest och BBC fick i hast skicka speakers till Cypern för att kunna fortsätta att sända. Det blev varken hackat eller malet. Sändningarna hade dock det goda med sig att det blev få civila dödsoffer under invasionen – stationen uppmanade hela tiden egyptierna att hålla sig borta från militära mål i kanalzonen.

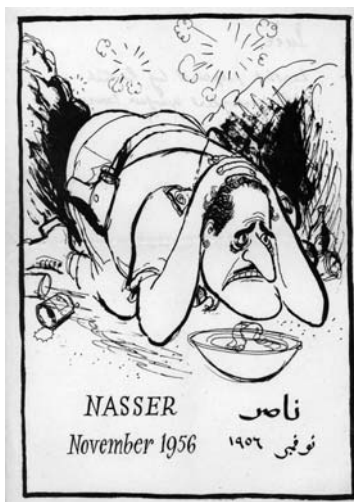
FÖRSTÅ FIENDENS MENTALITET

Utbrytarstaten Rhodesia satte faktiskt upp ett eget förband, *1st Psychological Operations Unit*. Men det kom till för sent, hade fel ingångsvärden och möttes av misstro av andra vita soldater som ville slå ner gerillan enbart med våld. De rhodesiska förbanden gick från seger till seger, tills kriget var förlorat.

Den lilla vita minoriteten under ledning av Ian Smith förklarade den

Den kände brittiske politiske tecknaren Ronald Searle (f. 1920) anlätades för att rita en rad flygblad som skulle användas i samband med den brittisk-franska Suez- invasionen 1956. Sådana attacker på Nasser hade inte mycket effekt, han hade en grundmurad hjältestatus i den egyptiska opinionen som den som vågade stå upp mot de gamla kolonialmakterna.

Från www.war-images.com.



brittiska kolonin Syd-Rhodesia självständig den 11 november 1965. Ingen erkände Rhodesia, som sattes i handelsblockad och isolerades helt när de portugisiska kolonierna blivit självständiga och Sydafrika dragit tillbaka sitt stöd. Motståndsrörelserna ZANU och ZAPU, som stöddes av Kina respektive Sovjetunionen, blev allt starkare. 1979 tvingades Smith att släppa fram moderata svarta som prästerna Sithole och Muzorewa i ett försök att mildra maktövertagandet. Men det var så dags; efter 15 års krig var det vita styret helt diskrediterat. Den hårdföre revolutionären Robert Mugabe vann det fria valet 1980 med förkrossande majoritet. Ett kvarts sekel senare var Mugabe kvar vid makten i Zimbabwe, medan den en gång robusta ekonomin körts i botten.

Kriget mot gerillan var hänsynslöst. Byar dömdes till kollektiva straff och evakuerades, breda »no-go«-zoner upprättades. Elitförbandet Selous Scouts specialiserade sig på »pseudo operations« – infiltration, attacker mot gerillaläger, träning av avhoppare – och svarade för 70 procent av alla dödade svarta. Under sådana förutsättningar hade psykologiska operationer ingen chans. Trots det gjordes försök med flygblad, radio, högtalare på flygplan, posters, klistermärken med mera. Motståndaren förtalades, man försökte värva avhoppare och stötta den egna sidans moral. Gerillans grymheter och det kommunistiska stödet blåstes upp i propagandan. Få gerillasoldater nap-pade på erbjudanden om amnesti och belöningar för inlämnade vapen. De vitas grundläggande fel var att undervärdera motståndaren; att tro att svarta afrikaner var naiva och bara förstod styrka.

När 1st POU sattes upp 1977 var kriget praktiskt taget förlorat. Förbandet

hade den grekiska bokstaven psi som symbol – bl. a. som märke på mössa och bälte – och »tiri tose« som valspråk; »alla tillsammans« på shona-språket. En rhodesisk motsvarighet till »en svensk tiger« kan fiskas upp ur historiens papperskorg: »Women's lib is one thing, women's lip another«, vilket fritt kan översättas med »kvinnans frigörelse är en sak, läpparnas en annan«.

Den psykologiska kampanjen i Malaya är däremot ett skolexempel på hur kloka personer med relativt små medel kunde vända ett kritiskt läge. Derrys tre lärdomar är följande:

- a. Man måste ha en bra policy att hänga upp den psykologiska krigföringen på. Propagandan var ineffektiv ända tills ett system infördes med amnestier och belöningar.
- b. När policyn är på plats ska den psykologiska krigföringen inriktas på att få fler gerillamedlemmar att ge sig. Det ger ökade kunskaper om gerillan och dess personligheter. Polisen måste övertygas om att det är kontraproduktivt att döda fienden.
- c. Lokal personal, helst före detta gerillasoldater, ska sköta kontakterna med fienden. Man måste förstå fiendens mentalitet för att nå framgång.

Derry understryker också att de flesta upprorsrörelser är duktiga på att använda olika emotionellt laddade epitet om sig och sin verksamhet: nationell, folkets, befriare osv. Det gäller för den statliga informationen att inte gå i fällan och själv börja använda sådana ord om gerillan. I början ville många kalla gerillan för »banditer«. Men inte ens det var ett bra namn, eftersom både japanerna och nationalistkineserna kallat sina kommunistiska motståndare för banditer. Och i båda fallen var det »banditerna« som vann i slutändan! I Malaya kallades upprorsmännen konsekvent för CT, *communist terrorists*, och fick bära den titeln även efter upprorets slut.

Derrys avslutande fundering om psykologisk krigföring i stort är värd att citeras i sin helhet:

Både Malaya och senare erfarenheter har visat att det finns en tendens hos dem, som leder den polisiära/militära kampen, att se psykologisk krigföring antingen som ett vapen, som ska användas när allt annat misslyckats, eller som alternativt insisterar på att använda det vare sig den politiska och militära situationen lämpar sig för det eller inte. Förhållandet att ett sådant instrument finns tillgängligt uppmuntrar dem att använda det utan hänsyn till att det först måste bygga upp trovärdighet. De ignorerar det faktum att det endast fungerar

som stöd åt militära framgångar. Det är poänglöst att använda psykologisk krigsföring för att framföra hot när det är omöjligt att verkställa dem. Det är lika lönlöst att använda tekniker som lögn eller vilseföring, som i sinom tid kommer att förstöra all trovärdighet som har byggts upp. Men det är precis vad som har hänt i flera fall. Det behövs en stark vilja och mycket tålamod att övertyga befälhavarna om att de inte kan få sina önskemål tillgodosedda utan att hela organisationens förmåga förstörs på kuppen.